

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/101/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119215817
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4119215817.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobkyne: G. X., narodená XX.XX.XXXX, bytom B. J. XXX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 7, proti žalovanému: G., narodený XX.XX.XXXX, bytom Q., K.. Sv. J. XXX/X, zastúpený Mgr. Ľudmilou Krajčinčakovou Blahovou, advokátkou so sídlom Veľké Zálužie, Jána Hollého 1468/9, o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 3. júna 2020, č. k. 16C/119/2019-106, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 3. júna 2020, č. k. 16C/119/2019-103 zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 02.06.2020 (výrok I.).

1.2. Ďalej rozhodol, že žalovaný je povinný vypratať nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. Q., okres Nitra ako parcela reg. „C“ : č. 971/8, záhrada o výmere 203 m², č. 971/10, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 123 m², č. 972/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 959 m², č. 974/3, orná pôda o výmere 1798 m², č. 974/6, orná pôda o výmere 190 m², stavba - rodinný dom so súpisným číslom 1225, postavaný na parcele č. 972/1, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (II. výrok).

1.3. Žalobkyni sa voči žalovanému priznal nárok na náhrada trov konania v rozsahu 100 % (III. výrok).

2. Rozhodnutie o prerušení konania odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 162 ods. 1 písm. a/, § 193, § 164 a § 217 ods. 1 CSP a rozhodnutie vo veci samej o rozsudku pre zmeškanie žalovaného odôvodnil podľa § 273 a § 275 CSP.

3.1. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobou doručenou súdu dňa 09.12.2019 žalobkyňa požaduje, aby bola žalovanému uložená povinnosť vypratať nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX pre kat. úz. Q., okres Nitra, ktorých je výlučnou vlastníčkou, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a aby žalovanému súd uložil aj povinnosť nahradiť trovy konania v plnom rozsahu. Žalobu odôvodnila tým, že sporové strany boli v manželskom zväzku, ktorý bol rozvedený a počas manželstva bolo rozhodnutím súdu č. k. 8C/134/2000-6 zo dňa 18.12.2000 bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zrušené. Počas stavebného konania žalobkyňa zistila, že žalovaný bez jej vedomia vymenil zámky na vstupných dverách, čím jej znemožnil výkon jej vlastníckeho práva. Žalobkyňa listom zo dňa 25.09.2019 vyzvala žalovaného na dobrovoľné vypratanie nehnuteľnosti v primeranej lehote a taktiež mu ponúkla nehnuteľnosť na odkúpenie do výlučného vlastníctva, pričom žalovaný na výzvu nereagoval a neprejavil záujem ani na odkúpenie nehnuteľnosti.

3.2. Súd uznesením č. k. 16C/119/2019-40 zo dňa 11.02.2020 vyzval žalovaného, aby sa **k** žalobe písomne vyjadril a uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré

sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a v uznesení ho poučil o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Zároveň poučil žalovaného, že ak túto povinnosť bez vážneho dôvodu nesplní, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie (§ 273 CSP). Predmetné uznesenie bolo doručené žalovanému do vlastných rúk dňa 11.05.2020.

4. Podaním doručeným súdu dňa 02.06.2020 žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhol, aby súd konanie prerušil v zmysle § 162 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku do vyriešenia predbežnej otázky z dôvodu, že podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania a v súčasnosti nepovažuje za potrebné sa k žalobe vyjadriť a tiež navrhol, aby súd pokračoval až po rozhodnutí v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/53/2020.

5.1. Súd návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol, pretože ho považoval neopodstatnený. Poukázal na to, že povinnosť súdu prerušiť konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP je nevyhnutné vykladať v intenciách § 193 CSP posledná veta a v nadväznosti na to je súd obligatórne povinný konanie prerušiť v prípadoch ak je viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd, rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitných predpisov a kto ich spáchal (súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní) a rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti. V prípade, na ktorý poukazuje žalovaný nejde ani o jedno z takýchto rozhodnutí, a preto je obligatórne prerušenie konania tak ako ho navrhol neopodstatnené.

5.2. V danom prípade by prichádzalo do úvahy prerušenie konania podľa § 164 CSP, t. j. fakultatívne prerušenie do vyriešenia prejudiciálnej otázky, no keďže má súd za to, že vo veci sú splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, vzhľadom na nižšie uvedenú argumentáciu nepovažoval za potrebné rozhodnúť podľa § 164 CSP a rozhodol na základe skutkového stavu v čase vyhlásenia rozhodnutia.

6.1. Súd prvej inštancie k rozhodnutiu vo veci samej uviedol, že kontumačný rozsudok pred nariadením pojednávania predstavuje sankciu za absenciu povinnosti tvrdiť a dôkaznú povinnosť. Vyjadrenie žalovaného k žalobe predstavuje základnú povinnosť tvrdenia žalovaného v konaní, ktorej absencia predstavuje porušenie súčinnosti súdu a sporových strán pri rýchlom a efektívnom skončení sporu. Ak sa žalovaný riadne a včas k žalobe nevyjadrí a v uznesení, ktorým mu bola táto povinnosť uložená, bol poučený o možnosti tejto procesnej sankcie, môže súd rozhodnúť už vo fáze konania pred pojednávaním vo veci samej rozhodnúť kontumačným rozsudkom, ktorý predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia ako následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. Rozsudok pre zmeškanie sa nevydáva po štandardnom vykonaní dokazovania ani po právnom posúdení veci, preto odôvodnenie tohto rozsudku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie. Skutkovým základom kontumačného rozsudku bez nariadenia pojednávania je žalobcom tvrdený skutkový stav, t. j. kontumačne sa vyhovie žalobcom tvrdenému nároku. Ak súd dospeje k názoru, že žalobcom tvrdený skutkový stav nie je sporný a súčasne sú kumulatívne splnené zákonné podmienky podľa § 273 CSP, môže vydať kontumačný rozsudok v neprospech žalovaného.

6.2. Konštatoval, že boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 273 CSP pred nariadením pojednávania, t. j. žalovanému bolo doručené uznesenie, ktorým mu súd uložil povinnosť v určenej lehote písomne sa vyjadriť k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, v ktorom bol žalovaný zároveň poučený o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a napriek tomu si žalovaný povinnosť bez vážneho dôvodu nesplnil a na výzvu súdu žiadnym spôsobom nereagoval. Súd preto považoval za nesporné skutkové tvrdenia žalobkyne o jej vlastníckom práva vyplývajúce i z katastra nehnuteľností, keďže v konaní absentujú akékoľvek tvrdenia žalovaného popierajúce jej vlastnícke právo, rozhodol o žalobe rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel. Doručenie návrhu na prerušenie konania zo strany žalovaného v deň pred nariadeným vyhlásením rozhodnutia nepovažoval za dostatočné, riadne a včasné vyjadrenie sa k žalobe, najmä za situácie, že žalovaný ani nepreukázal, že žalobu vo veci samej podal a kedy bola podaná, súdu nie je zrejmá ani jeho argumentácia a tiež z predloženého plnomocenstva vyplýva, že toto bolo právnej zástupkyňi udelené dňa 17.03.2017, a teda žalovaný bol v čase doručenia výzvy súdu na vyjadrenie sa právne zastúpeným, mal možnosť sa na právnu zástupkyňu obrátiť a podať kvalifikované a včasné vyjadrenie

a tiež mal možnosť riešiť otázku jeho vlastníckeho práva už podstatne skôr. Za tejto situácie sa javí ním avizovaná žaloba o určenie vlastníckeho práva ako účelová s cieľom oddialiť rozhodnutie súdu vo veci.

7. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže bola žalobkyňa v konaní úspešná v celom rozsahu, súd jej priznal voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, teda v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, podľa § 262 ods. 2 CSP

8. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný v celom rozsahu v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. aby žalobu zamietol alebo konanie zastavil. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. CSP), neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z. z. CSP), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ zákona č. 160/2015 Z. z. CSP), a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

9.1. Poukázal na to, že Uznesenie sp. zn. 16C/119/2019 zo dňa 11.02.2020 bolo žalovanému doručené dňa 11.05.2020 a dňa 29.05.2020 podal na OS Nitra žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, pričom žalovanou je žalobkyňa G. X.. Konanie sa vedie na OS Nitra pod sp. zn. 7C/53/2020. Dňa 01.06.2020 zaslal súdu v konaní sp. zn. 16C/119/2019 návrh na prerušenie konania z dôvodu podania vyššie uvedenej žaloby o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, pričom uviedol, že zatiaľ nepovažuje za potrebné sa vyjadriť k žalobe o vypratanie nehnuteľnosti a zároveň navrhol, aby súd o tejto žalobe rozhodol až po rozhodnutí súdu vo veci určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Uvedené dal na vedomie súdu po pridelení spisovej značky konaniu o určení vlastníckeho práva a ďalšie skutočnosti neuvádzal z dôvodu hospodárnosti, ako i nižšie uvedených dôvodov.

9.2. K odôvodneniu prvoinstančného súdu v bode 12. poznamenal, že uvedený spor medzi žalobkyňou a žalovaným trvá niekoľko rokov, pričom nie je pravdou, že žalovaný odmietol akúkoľvek súčinnosť a so žalobkyňou sa pokúsil niekoľkokrát uvedenú vec riešiť, avšak zatiaľ bezúspešne. Žalobkyňa kontaktovala žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu AK Kotrusz- Benčík s.r.o. a žiadala, aby ju žalovaný z domu a pozemkov vyplatil v prípade, že chce zostať v rodinnom dome bývať. Po osobnom stretnutí právnych zástupcov oboch strán sa účastníci dohodli, že rodinný dom spolu s pozemkami bude ponúknutý na predaj, keďže ani jeden z účastníkov nemá dostatok finančných prostriedkov aby druhého účastníka vyplatil, pričom žalobkyňa nemala záujem rodinný dom a pozemky užívať. Boli však zistené viaceré nezrovnalosti ohľadne reálneho užívania pozemkov, ako i potreba dodatočného stavebného povolenia na rodinný dom a príslušné stavby, bolo potrebné vyriešiť túto situáciu. Na osobnom stretnutí v kancelárii právneho zástupcu Kotrusz- Benčík s.r.o. žalobkyňa a jej právny zástupca uznal vlastnícke právo žalovaného v rozsahu 1/2 vzhľadom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy zo dňa 15.11.2000 ako i absolútnu neplatnosť darovacej zmluvy zo dňa 30.08.2005.

10.1. Rodinný dom spolu s pozemkami teda bol a je už niekoľko rokov na predaj, pričom bol ponúkaný realitnými kancelármi. Žalobkyňa ako i realitná kancelária sprostredkujúca predaj niekoľkokrát osobne i telefonicky komunikovala či už s právnym zástupcom žalovaného alebo so žalovaným samotným pre zabezpečenie bezproblémového priebehu predaja. Žalovaná bola oboznámená so skutočnosťou, že ohľadne zápisu rodinného domu do katastra nehnuteľností v súlade s jeho súčasným vyhotovením je potrebné dodatočné kolaudačné rozhodnutie a s ním spojené konanie, nakoľko možnosť predaja takéhoto domu s pozemkami, ako i ich cena by bola podstatne nižšia. Žalovaná ako „výlučná vlastníčka“ teda začala túto situáciu riešiť, realitná kancelária vykonávala obhliadky pre záujemcov o kúpu. Po prevzatí právneho zastupovania žalobkyne AK JUDr. CIMRÁK s.r.o. bola právnej zástupkyňou žalovaného dňa 26.10.2018 opätovne doručená výzva na mimosúdne rokovanie. Následne právna zástupkyňa žalovaného kontaktovala AK JUDr. CIMRÁK s.r.o. a s koncipientom Mgr. Samuelom Bányim bola opätovne dohodnutá spolupráca ohľadne predaja rodinného domu a pozemku a následného rozdelenia výťažku medzi žalobkyňu a žalovaného, každému v rozsahu 1/2, pričom medzi účastníkmi existovali i ďalšie nároky, ktoré mali byť z tohto výťažku započítané v prospech žalobkyne.

10.2. Napriek tejto skutočnosti bola žalovanému dňa 25.09.2019 doručená výzva na vypratanie nehnuteľnosti. Opätovne teda právna zástupkyňa žalovaného kontaktovala AK JUDr. Cimrák s.r.o. za účelom uvedenia dôvodov a príčin tohto stavu. V AK JUDr. Cimrák s.r.o. PZ žalovaného telefonicky oznámili, že si na uvedenú dohodu nespomínajú a požiadali PZ žalovaného o zaslanie plnomocenstva na zastupovanie. Vzhľadom na plynutie času je tento stav pochopiteľný, avšak po telefonickej rozhovore a preverení stavu PZ žalovaného zistila, že realitná kancelária rodinný dom s pozemkami stále ponúka na predaj, žalobkyňa vykonáva kroky vedúce k zápisu rodinného domu s príslušnými stavbami ako i pozemkov do katastra, a teda tie kroky na ktorých sa účastníci dohodli, aby bol výťažok z predaja čo najvyšší, pričom žalovaný poskytoval súčinnosť pri obhliadkach rodinného domu, teda obaja účastníci konali v zmysle dohody. Žalovaný teda nepodal žalobu o určenie vlastníckeho práva skôr, nakoľko medzi účastníkmi prebehlo mimosúdne rokovanie a dohodnutý spôsob vyrovnania, a o to väčšmi ho prekvapila žaloba na vypratanie nehnuteľnosti. Žalobou na vypratanie nehnuteľnosti sama žalobkyňa spôsobila, že rodinný dom a pozemky momentálne nemožno speňažiť, keď je zrejmé, že najprv bude potrebné zosúladiť skutkový stav so stavom právnym, čo v súdnom konaní môže trvať i viac ako 1 rok.

11.1. Žalovaný má za to, že súd nesprávne právne posúdil vec, pretože žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná na podanie žaloby o vypratanie nehnuteľnosti a svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zakladá na absolútne neplatných právnych úkonoch. Zo súdnych spisov, ktoré žiadal priložiť, sú skutočnosti ohľadne „prevodu“ rodinného domu a pozemkov absolútne zrejmé, nejde teda o účelovú obranu žalovaného, vzhľadom na rozsiahlosť spisov sa mu javilo ako nevhodné predkladať súdne spisy rovnakému súdu, ktorý nimi sám disponuje. Ak súd uvádza, že v čase vydania rozsudku pre zmeškanie dňa 03.06.2020 bola táto žaloba „avizovaná“, tak uvádza, že žaloba bola podaná dňa 29.05.2020 a nie avizovaná. Rovnako nevhodné a vydaním rozsudku pre zmeškanie i nezákonný je postup súdu v tomto konaní. Žalovaný sa v konaní vyjadril a požiadal pripojiť súdne spisy, pričom len podaním určovacej žaloby má možnosť domáhať sa svojho vlastníckeho práva. Nemal záujem zvyšovať súdne trovy vyjadreniami k veci, kde len opätovne popíše obsah súdnych spisov. Žalovaný a žalobkyňa majú spolu dieťa, ktoré je zdravotne ťažko postihnuté. Ani jeden z nich nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami, aby vyplatil druhého účastníka, resp. i zbytočne vysoké právne a súdne trovy. Absolútne rozumie potrebu žalobkyne riešiť mnoho rokov sa vlečúcu situáciu, ale podaním žaloby na vypratanie túto situáciu nielen, že nemožno vyriešiť, ale dochádza k zbytočnému zmareniu predaja nehnuteľností.

11.2. Kúpna zmluva zo dňa 15.11.2000, ktorou žalobkyňa so žalovaným previedli predmetné nehnuteľnosti na X. Q., je absolútne neplatná, nakoľko X. Q. (kupujúci z kúpnej zmluvy zo dňa 15.11.2000, a ako darujúci z darovacej zmluvy zo dňa 30.08.2005) nikdy nemal vôľu skutočne nadobudnúť sporné nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva a žalobkyňa so žalovaným nikdy nemali vôľu sporné nehnuteľnosti skutočne previesť. Konanie žalovaného od počiatku smerovalo k tomu, aby sa vyhol speňaženiu nehnuteľností v exekúcii, za čo mu bol súdom uložený trest (spis OS Nitra sp. zn. 1T/200/03). X. Q. nikdy sporné nehnuteľnosti neužíval a ani nechcel užívať. Žalobkyňa so žalovaným i naďalej bývali v prevedenom rodinnom dome, pričom žalovaný v ňom býva dodnes. Keďže v prípade prevodu/nadobudnutia sporných nehnuteľností úplne chýbala vôľová zložka oboch zmluvných strán, má za to, že kúpna zmluva zo dňa 15.11.2000 je absolútne neplatná. Rovnakou vadou neplatnosti je potom postihnutý aj každý nasledujúci právny úkon, ktorý nadväzoval na vyššie uvedenú kúpnu zmluvu. Tzn. i darovacia zmluva zo dňa 30.08.2005 uzatvorená medzi X. Q. (ako darujúcim) a žalobkyňou (ako obdarovanou), ktorou J. Q. daroval sporné nehnuteľnosti žalobkyne, je absolútne neplatná. Nikto nemôže previesť viac práv ako má on sám. Na základe toho má za to, že žalobkyňa svoje výlučné vlastníctvo sporných nehnuteľností odvodzuje z absolútne neplatného právneho úkonu.

11.3. Z toho možno vyvodiť, že ak je právny úkon (kúpna zmluva, darovacia zmluva) absolútne neplatný, a teda sa na zmluvy nazerá akoby ani nikdy neboli uzatvorené, teda k prevodu sporných nehnuteľností nikdy skutočne nedošlo. Sporné nehnuteľnosti v tom čase zostali v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalovaného a žalobkyne, pričom ich podiely na sporných nehnuteľnostiach boli rovnaké. Keďže však došlo k zániku manželstva žalovaného a žalobkyne a od zániku manželstva uplynuli viac ako 3 roky, pričom k vyporiadaniu BSM nedošlo dohodou ani rozhodnutím súdu, došlo k jeho vyporiadaniu zo zákona v zmysle § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, tzn. nehnuteľnosti v minulosti patriace do BSM žalovaného a žalobkyne sa vyporiadali tak, že žalovaný so žalobkyňou sa stali zo zákona podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností, každý v rozsahu 1 v pomere k celku. Ďalšie skutočnosti pre toto konanie rozhodujúce sa nachádzajú aj v spisoch OS Nitra sp. zn. 14C/210/1995, sp. zn. 19C/96/2001. Skutočnosti, ktoré majú byť súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti nie je potrebné osobitne dokladať/preukazovať aj z dôvodu hospodárnosti konania. Z uvedeného dôvodu vo vyjadrení k žalobe o vypratanie nehnuteľností uviedol len spisovú značku konania o určenie vlastníckeho práva, pričom všetky dôležité

skutočnosti preukazujúce právo žalovaného uviedol v žalobe o určenie vlastníckeho práva, ktoré i podložil dôkazmi, ktoré mal k dispozícii a požiadal súd o pripojenie súdnych spisov sp. zn. 14C/210/1995, sp. zn. 19C/96/2001, sp. zn. 1T/200/03.

12. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam je pre toto konanie rozhodujúce, najmä vzhľadom na fakt, že žalobkyňa nie je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, nakoľko zmluvy, ktorými v konečnom dôsledku nadobudla vlastnícke právo k nim, sú absolútne neplatné. Z toho vyplýva, že žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná na podanie tejto žaloby a žalovaný nie je pasívne legitimovaný z tejto žaloby, keď žalobkyňa so žalovaným sú podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností každý v rozsahu 1 v pomere k celku. V prípade, ak by okresný súd rozhodol vo veci určenia vlastníckeho práva tak, že žalovaný je podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, a teda by potvrdil, že právne úkony (kúpna zmluva, darovacia zmluva) na základe ktorých nadobudla žalobkyňa vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam sú absolútne neplatnými, má za to, že rozsudok zo dňa 03.06.2020, sp. zn. 16C/119/2019 by bol nezákonný a absolútne by odoprel žalovanému právo na spravodlivý súdny proces. Bez ďalšieho teda nie je možné tvrdiť, že konania sp. zn. 7C/53/2020 a sp. zn. 16C/119/2020 spolu nesúvisia, resp. že nie je potrebné prerušiť konanie 16C/119/2020 z dôvodu prebiehajúceho konania sp. zn. 7C/53/2020. V súvislosti s vecnou legitimáciou poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 192/2004 a uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 205/2009.

13. V závere odvolania k rozsudku pre zmeškania odvolateľ poukázal na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 18. 5. 2010, sp. zn. IV. ÚS 377/10 a uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 04.06.2019, z ktorých citoval a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 03.06.2020, sp. zn. 16C/119/2019 podľa § 389 ods. 1 písm. a, b/, c/ CSP v plnom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. žalobu zamietol alebo konanie zastavil a žalobkyňu zaviazal na náhradu trov prvostupňového ako i odvolacieho konania.

14.1. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že v konaní pred súdom prvej inštancie boli splnené zákonné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. V súvislosti s citovaním ustanovenia § 273 CSP poznamenala, že rozsudok pre zmeškanie je osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy práve sporové strany. Tak ako žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení svojej právnej veci, je žalovaný povinný vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany ak má v spore procesne obstáť. Podmienkou vydania kontumačného rozsudku v neprospech žalovaného je práve procesná pasivita žalovaného v konaní, ktorá sa prejavuje tým, že si žalovaný neplní základné povinnosti sporovej strany. Vyjadrenie preto predstavuje základnú povinnosť tvrdenia žalovaného v konaní, ktorej absencia predstavuje porušenie súčinnosti súdu a sporových strán pri rýchlom a efektívnom skončení sporu. Ak sa žalovaný riadne a včas nevyjadrí a v uznesení, ktorým mu bola táto povinnosť uložená, bol poučený o možnosti tejto procesnej sankcie, môže súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie.

14.2. Stotožnila sa so záverom súdu, že doručenie návrhu na prerušenie konania žalovaným deň pred vyhlásením rozsudku pre zmeškanie žalovaného nemožno považovať za dostatočné, riadne a včasné vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe, najmä za predpokladu, že žalovaný svoje tvrdenia v predmetnom podaní nijakým spôsobom nepreukázal. Žalovaný bol navyše v čase doručenia výzvy súdu právne zastúpený, a preto mal podľa názoru žalobkyne možnosť podať na súd kvalifikované a včasné vyjadrenie k žalobe o vypratanie nehnuteľností, čo však neurobil. V súvislosti s procesnou pasivitou žalovaného nemožno opomenúť ani skutočnosť, že žalovaný mal možnosť riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podstatne skôr, avšak aktivitu v riešení otázky vlastníckeho práva vyvinul až po podaní žaloby o vypratanie nehnuteľností zo strany žalobkyne. V dôsledku uvedeného sa preto možno domnievať, že následné podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bolo zo strany žalovaného účelové s cieľom oddialiť rozhodnutie súdu vo veci. Pre úplnosť žalobkyňa uvádza, že doručenie výzvy súdu do vlastných rúk žalovanému ako aj skutočnosť, že bol žalovaný v predmetnej výzve zo strany súdu riadne poučený o následkoch nesplnenia povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, žalovaný v podanom odvolaní nijakým spôsobom nerozporoval.

15.1. Žalobkyňa konštatovala, že zákon umožňuje podať proti rozsudku pre zmeškanie na strane žalovaného dva procesné inštitúty, 1. návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie; 2. odvolanie na základe odvolacieho dôvodu podľa § 356 písm. b/ CSP. Žalobkyňa, má za to, že uvedené možnosti zrušenia rozsudku pre zmeškanie na strane žalovaného sú samostatnými inštitútnymi práva, ktoré požívajú samostatné procesné postupy (v prípade návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie na strane žalovaného o ňom rozhoduje súd prvého stupňa, v prípade odvolania podľa § 356 písm. b/ CSP o odvolaní rozhoduje odvolací súd). Žalobkyňa má za to, že predmetné odvolanie žalovaného nemožno

odôvodniť odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. f/ a písm. h/ CSP, pretože to zákon neprípúšťa. Jediný prípustný odvolací dôvod proti kontumačnému rozsudku voči žalovanému je uvedený v ustanovení § 356 písm. b/ CSP. Žalobkyňa poukázala na kogentné ust. § 380 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného v zmysle ust. § 356 písm. b/ CSP je neprípustné, lebo smeruje voči rozsudku pre zmeškanie z iných dôvodov, než z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia, a preto odvolanie žalovaného musí byť odmietnuté podľa ust. § 386 písm. c/ CSP. Ak by mal súd napriek vyššie uvedenému za to, že podľa povahy odvolania žalovaného má jeho podanie charakter odvolania podľa ust. § 356 písm. b/ CSP, žalobca zastáva názor, že v čase vydania predmetného rozsudku pre zmeškanie žalovaného boli nepochybne splnené podmienky na jeho vydanie.

15.2. Žalovaný svoje odvolanie odôvodnil aplikáciou ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP, a teda z dôvodu, že „neboli splnené procesné podmienky“, aplikáciou písm. b/ predmetného ust. CSP, a teda z dôvodu, že „súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“, aplikáciou písm. f/ tohto ustanovenia CSP, z dôvodu, že „súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam“, a tiež aplikáciou písm. h/ tohto ustanovenia CSP v zmysle ktorého „rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.“

16.1. Žalobkyňa má za to, že s poukazom na vyššie uvedené preukázala, že predmetné odvolanie žalovaného nemožno odôvodniť odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. f/ a písm. h/ CSP, pretože to zákon neprípúšťa. Jediný prípustný odvolací dôvod proti kontumačnému rozsudku voči žalovanému je uvedený v ustanovení § 356 písm. b/ CSP. K tomuto záveru dospela aj odborná verejnosť, viď Števíček, M., Ficoová, S., Baricová, J., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 1186-1187, bod 1, I. Prípustnosť odvolania proti rozsudku, komentár k ust. § 356 CSP. Na tomto mieste žalobca zdôrazňuje kogentné ust. § 380 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného je v tejto časti v súlade s ust. § 356 písm. b/ neprípustné, nakoľko smeruje voči rozsudku pre zmeškanie z iných dôvodov, než z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia. Z toho dôvodu sú žalovaným uplatnené odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. f/ a písm. h/ CSP irelevantné a v tejto časti musí byť odvolanie žalovaného odmietnuté podľa ust. § 386 písm. c/ CSP.

16.2. Ak by mal súd napriek vyššie uvedenému za to, že podľa povahy odvolania žalovaného má jeho podanie charakter odvolania podľa ustanovenia § 356 písm. b/ CSP, žalobca zastáva názor, že v čase vydania predmetného rozsudku pre zmeškanie žalovaného boli nepochybne splnené podmienky na jeho vydanie. Podanie žalovaného označené ako „Odvolanie“ je preto nutné posudzovať ako neprípustné, pretože boli splnené zákonné podmienky na vydanie kontumačného rozsudku voči žalovanému. V dôsledku uvedeného je podľa názoru žalobkyne daný dôvod na odmietnutie odvolania žalovaného podľa ust. § 386 písm. c/ CSP v zmysle ktorého: „Odvolací súd odmietne odvolanie, ak c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.“ K obdobným záverom dospela aj odborná verejnosť, viď vyššie uvádzanú odbornú literatúru, ako aj ustálená rozhodovacia prax súdov. Žalobkyňa záverom poukázala na to, že žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, nepripojil listiny na ktoré sa odvolával a tiež neoznačil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalovaný v podanom odvolaní navyše potvrdil, že uvedenie ďalších skutočností k žalobe o vypratanie nehnuteľností nepovažoval za potrebné. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobca navrhuje, aby odvolací súd v zmysle ust. § 386 písm. c/ CSP odvolanie žalovaného odmietol v celom rozsahu ako neprípustné a aby žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

17.1. Žalovaný v replike k vyjadreniu žalobkyne na odvolanie žalovaného, citujúc ustanovenie § 277 ods. 1 CSP uviedol, že z uvedeného ustanovenia vyplýva, že žalovaný by sa mohol domáhať zrušenia rozsudku pre zmeškanie len v prípade, ak by žalovaný zmeškal lehotu z ospravedlniteľných dôvodov a spolu s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal aj zmeškané vyjadrenie. Avšak žalovaný by v zmysle uvedeného nemal žiaden relevantný dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nakoľko lehotu nezmeškal, z dôvodu podania žaloby o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ako i z dôvodu, že vydanie rozsudku v danej veci by mohlo byť nezákonné pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne a chýbajúcich dôvodov pre jeho vydanie. Okrem iných ako dôvod odvolania uviedol aj § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. K chýbajúcej aktívnej legitímácii žalobkyne opätovne dáva do pozornosti § 62 CSP: „Ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.“ Má za to, že žalobkyňa nie je aktívne legitímovaná na podanie žaloby o vypratanie nehnuteľností a svoje vlastnícke právo zakladá na absolútne neplatných právnych úkonoch, podanie žaloby na vypratanie nehnuteľností považuje žalovaný z jej strany za špekulatívne a v konečnom

dôsledku za neúčelné vzhľadom na výsledok, ktorý sa snažia obe strany niekoľko rokov dosiahnuť. Skutkovým základom kontumačného rozsudku je žalobcom tvrdený skutkový stav, teda sa kontumačne vyhovuje jeho tvrdenému nároku. Zákon však výslovne nezodpovedá, či sa môže takto postupovať aj vtedy, ak žaloba trpí takými vadami, ktoré odôvodňujú ustáliť, že tvrdenia žalobcu nie sú dostatočne presvedčivé, alebo sú dokonca rozporné - skrátka, že za „normálnych okolností“, by žalobca mal v procese dokazovania problém spor procesne ustáť. Všetky tieto situácie pokrýva výraz v ustanovení § 273 CSP „súd môže“ - a teda súd má možnosť zvážiť, či kontumačný rozsudok v tejto fáze konania (bez návrhu žalobcu a bez nariadenia pojednávania) vydá alebo bude v konaní pokračovať. Súd je povinný skúmať, či žalobcom tvrdený skutkový stav je nesporný, a prihliadať na všetky skutočnosti, na ktoré súd zo zákona prihliadať má, napr. preklúziu práva žalobcu. Ak súd dospeje k názoru, že žalobcom tvrdený skutkový stav nie je nesporný, napriek tomu, že by boli splnené všetky podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, súd takýto rozsudok nevydá (z komentára k CSP).

17.2. Má za to, že uvedený rozsudok pre zmeškanie vôbec nemal byť vydaný, lebo neboli splnené podmienky na jeho vydanie, resp. v zmysle vyššie uvedeného súd neskúmal či sú splnené procesné podmienky na to, aby mohol podanej žalobe vyhovieť, čo i len pre pasivitu žalovaného. Súd je povinný skúmať či sú splnené procesné podmienky počas celého konania. Žalovaný zopakoval argumenty, ktoré uvádzal v odvolaní proti rozsudku a dodal, že súd mal pred vydaním rozhodnutia vyjadrenie žalovaného, a preto neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Vydaním rozsudku pre zmeškanie súd absolútne znemožnil žalovanému uplatňovať svoje procesné práva a to do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Aj naďalej trvá na tom, že žalobkyňa nie je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností, nakoľko zmluvy, ktorými v konečnom dôsledku nadobudla vlastnícke právo k nim, sú absolútne neplatné, pričom dôvody uviedol v žalobe o určenie vlastníckeho práva ako i v odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie. Z toho vyplýva, že žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná na podanie tejto žaloby a žalovaný nie je pasívne legitimovaný z tejto žaloby. Bez ďalšieho teda nie je možné tvrdiť, že konania sp. zn. 7C/53/2020 a sp. zn. 16C/119/2020 spolu nesúvisia, resp. že nie je potrebné prerušiť konanie 16C/119/2020 z dôvodu prebiehajúceho konania sp. zn. 7C/53/2020. V prípade, ak by súd nepristúpil k zrušeniu rozsudku zo dňa 03.06.2020, sp. zn. 16C/119/2019, mohlo by to v budúcnosti zakladať jeden z dôvodov pre obnovu konania. Vydanie rozsudku pre zmeškanie je nehospodárny a nezákonný postup súdu v tomto konaní, ktorým má byť žalovaný vo veci neúspešný pre jeho postup, aj napriek tomu, že nebol v konaní pasívny. Žalovaný sa v konaní vyjadril a požiadaval pripojiť súdne spisy, pričom len podaním určovacej žaloby má možnosť domáhať sa svojho vlastníckeho práva. Žalovaný nemal záujem zvyšovať súdne trovy vyjadreniami k veci, kde len opätovne popíše obsah súdnych spisov, avšak má byť za to bezdôvodne sankcionovaný rozsudkom pre zmeškanie, a teda úplným neúspechom vo veci.

18. Je zrejmé, že súd vec nesprávne právne posúdil, keď neskúmal splnenie procesných podmienok, nezohľadnil podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam (sp. zn. 7C/53/2020), ako ani vyjadrenie žalovaného k žalobe (doručené súdu ešte pred vydaním rozsudku pre zmeškanie), čo vyústilo do vydania rozsudku pre zmeškanie (sp. zn. 16C/119/2019), aj napriek tomu, že neboli splnené nielen procesné podmienky, ale ani podmienky pre vydanie samotného rozsudku (pričom je pravdepodobné, že žalobkyňa by za iných okolností nebola vo veci úspešná), a teda je možné, že rozsudok zo dňa 03.06.2020, sp. zn. 16C/119/2019 je z vyššie uvedených dôvodov nezákonný. Na základe vyššie uvedeného aj naďalej navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 03.06.2020, sp. zn. 16C/119/2019 v plnom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. žalobu zamietol alebo konanie zastavil a žalobkyňu zaviazal na náhradu trov prvostupňového ako i odvolacieho konania.

19. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonnej lehote stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté a zistení, že spĺňa náležitosti v zmysle ust. § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania a skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie pre nesprávny procesný postup súdu znamenajúci porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

20.1. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

20.2. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

21. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

22.1. Podľa § 273 CSP, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť o žalobe podľa § 137 písm. a/ rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak: a/ uznesením uložil žalovanému povinnosť v určenej lehote písomne vyjadriť sa k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a žalovaný túto povinnosť bez vážneho dôvodu nespĺnil, b/ v uznesení podľa písmena a/ poučil žalovaného o následkoch nespĺnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a c/ doručil uznesenie podľa písmena a/ žalovanému do vlastných rúk.

22.2. Podľa § 137 písm. a/ CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.

22.3. Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

22.4. Podľa § 124 ods. 1 CSP, každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

23.1. Podľa Čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

23.2. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo (Čl. 2 ods. 2 CSP).

23.3. Podľa Čl. 6 ods. 1 CSP, strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

23.4. Podľa Čl. 12 CSP, na prejednanie veci sa nariaďuje ústne pojednávanie, ak zákon neustanovuje inak.

23.5. Podľa Čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

23.6. Podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

24. Civilný sporový poriadok upravujúci postup súdu a strán v civilnom procese ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon nestanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré predvolá sporové strany a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť subjektom konania doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu (§ 178 ods. 2 C. s. p.) a je potom na strane, či svoje právo využije, alebo nie.

25. Hlavným rozlišovacím kritériom pri pozitívnoprávnom členení žalôb podľa § 137 CSP je petit (žalobný návrh). V prípade žaloby na plnenie znie petit žaloby na zaplatenie určitej peňažnej sumy alebo na splnenie inej ako peňažnej povinnosti, teda na splnenie nepeňažnej povinnosti, ktorou môže byť niečo dať či vydať, dodať, vypratať (dare), niečo vykonať (facere), niečoho sa zdržať (omittere) alebo niečo dať (pati).

26. Podľa § 167 CSP, ak súd neodmietol žalobu podľa § 129 alebo nerozhodol o zastavení konania, doručí žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk (ods. 1). Spolu s doručením žaloby súd žalovaného vyzve, aby sa v lehote určenej súdom k žalobe písomne vyjadril, a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (ods. 2).

27.1. Rozsudok pre zmeškanie (kontumačný rozsudok v neprospech žalovaného) môže súd v zmysle § 273 CSP vydať pred pojednávaním vo veci samej ex offio, teda aj bez návrhu žalobcu, kde nad dispozičným princípom prevažuje princíp procesnej ekonómie. Súd teda môže zvážiť, či na

základe skutkového stavu tvrdeného žalobcom v žalobe vyhovie jeho nároku a vydá kontumačný rozsudok alebo bude v konaní pokračovať. V prípade, že súd nariadil pojednávanie, potom môže byť kontumačný rozsudok vydaný len na návrh sporovej strany, a to buď kontumačný rozsudok pre zmeškanie žalovaného (§ 274 CSP), alebo kontumačný rozsudok v neprospech žalobcu (§ 278 CSP).

27.2. Z citovaných ustanovení vyplývajú predpoklady pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného podľa § 273 CSP, teda v štádiu pred nariadením pojednávania, ktorými sú: a) riadne doručenie žaloby (o splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a/ CSP) žalovanému do vlastných rúk, b) uznesenie doručené žalovanému do vlastných rúk, v ktorom mu súd uložil povinnosť v určenej lehote písomne sa vyjadriť k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a žalovaný túto povinnosť bez vážneho dôvodu nesplnil, c) poučenie žalovaného v uznesení o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie.

27.3. Osobitosťou rozsudku pre zmeškanie žalovaného pred nariadením pojednávania podľa § 273 CSP je, že na rozdiel od rozsudku pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní podľa § 274 CSP (kedy súd po kumulatívnom splnení podmienok uvedených v tomto ustanovení a na základe procesnej iniciatívy žalobcu kontumačný rozsudok vydá vždy), má súd možnosť úvahy, či kontumačný rozsudok vydá alebo bude v konaní pokračovať, čo vyplýva z hypotézy citovaného ustanovenia § 273 CSP „súd môže“.

27.4. Ústavný súd už uviedol, že kontumačný rozsudok ako osobitný druh súdneho rozhodnutia je dôsledkom procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. Skutkovým základom kontumačného rozsudku vydaného v neprospech žalovaného (ustanovenia § 273 až § 277 CSP) je žalobcom tvrdý skutkový stav - kontumačne sa vyhovie žalobcom tvrdenému nároku. Aj napriek tomu, že zákonná právna úprava výslovne nerieši to, či kontumačný rozsudok možno vydať aj v situácii, keď sú tvrdenia žalobcu rozporné, uvedené spadá pod výraz „súd môže“ v hypotéze § 273 CSP. Všeobecný súd teda disponuje mierou voľnej úvahy, v rámci ktorej pri uplatnení citovaného ustanovenia Civilného sporového poriadku má možnosť zvážiť, či kontumačný rozsudok vo fáze pred nariadením pojednávania a bez návrhu žalobcu vydá alebo bude v konaní pokračovať, pričom zohľadňuje aj skutočnosť spornosti tvrdení žalobcu (IV.ÚS 88/2020).

28. Z obsahu spisu v tejto preskúmvanej veci vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou s poukazom na ust. § 137 ods. 1 písm. a/ CSP a § 123 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhal, aby súd vydal rozsudok, ktorým žalovanému uloží povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia vypratáť nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. Q., okres Nitra ako parcela reg. „C“ : č. 971/8, záhrada o výmere 203 m², č. 971/10, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 123 m², č. 972/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 959 m², č. 974/3, orná pôda o výmere 1798 m², č. 974/6, orná pôda o výmere 190 m², stavba - rodinný dom so súpisným číslom 1225, postavený na parcele č. 972/1.

29.1. Súd prvej inštancie uznesením z 11. 02. 2020, č. k. 16C/119/2019-40 vyzval žalovaného, aby sa v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia písomne vyjadril k žalobe doručenej súdu dňa 10.12.2019, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny na ktoré sa odvoláva, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva. V odôvodnení uznesenia citoval ustanovenie § 167 ods. 2 CSP. V poučení o opravnom prostriedku, o. i., uviedol, že ak súd uznesením uložil žalovanému povinnosť v určenej lehote písomne sa vyjadriť k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a žalovaný túto svoju povinnosť bez vážneho dôvodu nesplnil, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie (§ 273 CSP).

29.2. Žalovaný prevzal uznesenie prvoinštančného súdu zo dňa 11.02.2020, č. k. 16C/119/2019-40 spolu so žalobou žalobkyne a prílohami do vlastných rúk dňa 11.05.2020 a dňa 01.06.2020 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne Mgr. Ľudmily Krajničákovej Blahovej spolu s plnomocenstvom na zastupovanie zo 17.03.2017 doručil okresnému súdu Návrh na prerušenie konania do vyriešenia predbežnej otázky a navrhol, aby Okresný súd Nitra vec vedenú na tomto súde pod sp. zn. 16C/119/2019, o vypratanie nehnuteľnosti, v zmysle § 162 ods. 1 písm. a/ CSP prerušil do vyriešenia predbežnej otázky. Uviedol, že tento návrh podáva z dôvodu, že podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania, pričom žalovanou je G. X., nar. XX.XX.XXXX. V zmysle uvedeného v súčasnosti nepovažuje za potrebné sa k uvedenému konaniu vyjadriť, urobí tak po rozhodnutí súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva. Navrhol súdu, aby v konaní pokračoval až po rozhodnutí v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/53/2020.

30.1. Okresný súd Nitra dňa 27.05.2020 zverejnil Oznam o verejnom vyhlásení rozsudku bez nariadenia pojednávania podľa § 219 ods. 3 CSP vo veci pod sp. zn. 16C/119/2019 o vypratanie nehnuteľnosti na deň 06.06.2020 o 09:00 hod., č. dv. 10/prízemie. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že žalovaný podal Návrh na prerušenie konania aj s uvedením dôvodov na súd prvej inštancie v čase medzi zverejnením a vyvesením Oznamu o verejnom vyhlásení rozsudku (dňa 27.05.2020) a vyhlásením rozsudku pre zmeškanie (dňa 03.06.2020).

30.2. Súd prvej inštancie nebol viazaný uznesením o stanovení termínu oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku, lebo sa ním upravuje vedenie konania (§ 237 ods. 2 CSP) a ani nie je povinný predvolávať strany sporu (účastníkov konania) na verejné vyhlásenie rozsudku, pretože v zmysle § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

31.1. Pretože po doručení podania žalovaného označeného ako „Návrh na prerušenie konania“ na súd, ktoré podľa jeho obsahu v zmysle § 124 ods. 1 CSP je treba považovať aj za vyjadrenie sa k žalobe v zmysle § 273 písm. a/ CSP z hľadiska obrany žalovaného, uvádzajúceho na svoju obranu proti žalobe žalobkyne, že v súčasnosti nepovažuje za potrebné sa k uvedenému konaniu vyjadriť, pretože na Okresný súd Nitra podal žalobu proti žalovanej G. (v tomto konaní žalobkyni) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania, ktoré sa vedie na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/53/2020, a navrhol, aby súd pokračoval v konaní až po rozhodnutí súdu vo veci 7C/53/2020, nezrušil termín verejného vyhlásenia rozsudku, ale návrh na prerušenie konania zamietol a vyniesol kontumačný rozsudok pre zmeškanie žalovaného, porušil tým právo žalovaného na spravodlivý súdny proces.

31.2. Podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku v neprospech žalovaného podľa § 273 CSP, pretože žalovaný nebol pasívny, ale reagoval na uznesenie prvoinštančného súdu zo dňa 11.02.2020, č. k. 16C/119/2019-40 a na svoju obranu uvádzal, že podal voči žalobkyni žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorých vypratania sa v tomto konaní žalobkyňa domáha, pričom uviedol aj spisovú značku konania o určenie vlastníckeho práva, pod ktorou prebieha toto konanie na Okresnom súde Nitra (7C/53/2020), a preto do vyriešenia predbežnej otázky vlastníckeho práva navrhol konanie prerušiť podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP až do rozhodnutia o určenie vlastníckeho práva. Súd prvej inštancie síce správne uviedol v odôvodnení rozhodnutia, že na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP neboli splnené podmienky a správne sa zaoberal aj tým, či nie sú splnené podmienky na fakultatívne prerušenie konania podľa § 164 CSP, avšak túto správne otázku neposúdil, keď konštatoval, že nepovažoval za potrebné rozhodnúť podľa § 164 CSP, pretože mal za to, že sú splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, čo je však nesprávna argumentácia, pretože mu nič nebránilo pripojiť si spis Okresného súdu Nitra sp. zn. 7C/53/2020 o určenie vlastníckeho práva a oboznámiť sa s jeho obsahom, najmä so žalobou v nej uvedeného žalobcu (v tomto konaní žalovaného) a až potom rozhodnúť o návrhu na prerušenie konania, ktorého právnou kvalifikáciou nebol viazaný.

32. Občianske súdne konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Účastníci konania (teraz strany sporu - pozn. odvolacieho súdu) nie sú povinní uplatnený nárok, ani obranu proti nemu, právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak účastník uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom účastníka a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 22.09.2010, sp. zn. 5 Cdo 196/2009).

33. Bez ohľadu na to však nemal vyniesť kontumačný rozsudok pre zmeškanie žalovaného, keďže ten si splnil základné povinnosti sporovej strany, nebol procesne pasívny, v konaní neabsentovala jeho povinnosť tvrdenia, hoci priamo nebrojil voči argumentom v žalobe žalobkyne, ale nemožno tvrdiť, že

by sa písomne nevyjadril k žalobe a neuviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, takže jeho správanie sa v tomto spore neodporuje zásade „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Pre to, aby mohlo byť vo veci rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie žalovaného musia byť kumulatívne splnené všetky zákonné predpoklady, ktoré však v tejto preskúmvanej veci splnené neboli, čím boli naplnené podmienky prípustnosti odvolania proti rozsudku v zmysle § 356 písm. b/ CSP a vynesenie kontumačného rozsudku pre zmeškanie žalovaného preto za danej situácie nebolo možné hodnotiť inak ako stav, ktorým odňal žalovanému právo konať pred súdom, právo na spravodlivý súdny proces. Súd totiž musí prihliadnúť aj na materiálnu stránku veci - najmä na predchádzajúcu procesnú aktivitu strany, v neprospech ktorej má byť rozsudok vydaný.

34. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Samotné právo na prístup k súdu síce ani ústava, ani dohovor expressis verbis neupravujú, možno ho však implicitne vyvodiť z premisy „ak nie je proces, nemôže byť spravodlivý“. „Bolo by nemysliteľné, aby článok 6 ods. 1 dohovoru detailne popisoval procesné záruky poskytované stranám prebiehajúceho sporu a aby primárne nechránil to, čo samo osebe umožňuje mať prospech práve z týchto záruk, teda prístup k súdu. Zásady spravodlivosti, verejnosti a rýchlosti súdneho konania totiž nemajú žiadnu hodnotu, ak žiadne konanie neprebíha. Ak zhrnieme tieto vyslovené úvahy, dospejeme k záveru, že právo na prístup k súdu tvorí esenciálny prvok práva na spravodlivý proces.“ [pozri k tomu rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21.02.1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 ? 36].

35. V danom prípade ide o kontumačný rozsudok vydaný v neprospech žalovaného (§ 273 CSP) vo fáze pred pojednávaním vo veci samej, resp. bez nariadenia pojednávania a bez návrhu sporovej strany hoci na jeho vydanie neboli splnené procesné podmienky a tento nesprávny procesný postup sa prejavil vydaním rozsudku pre zmeškanie, v dôsledku tohto rozsudku žalovaná strana ďalej nemôže uskutočňovať jej patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

36. Odvolací súd na základe skutočností zistených z obsahu spisu dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené všetky zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa ustanovenia § 273 CSP. Odvolací súd dodáva, že ÚS SR v uznesení, sp. zn. I. ÚS 233/2019, v ktorom riešil rozsudok pre zmeškanie žalovaného, konštatoval, že čisto formalistický výklad ustanovenia o rozsudku pre zmeškanie žalovaného nie je žiaduci. Z judikatúry ÚS SR tiež vyplýva, že ani v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie - ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé.

37. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzatvára, že v preskúmvanej veci treba považovať odvolanie žalovaného za dôvodné, pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 273 CSP neboli splnené zákonné podmienky tak, ako bolo vyššie uvedené. Procesným postupom okresného súdu teda došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces žalovaného, čo je dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, keď prípustnosť odvolania vyplýva z ustanovenia § 356 písm. b/ CSP. Postupom podľa § 391 CSP odvolací súd vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom konaní sa musí súd meritórne vysporiadať s uplatneným nárokom žalobcu na náhradu škody ako aj s jeho návrhom na prerušenie konania.

38. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

39. Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

40. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia

opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).